

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Резонанс

Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження з СІАЗ: siaz@pochta.ru

№ 84

6 листопада 2012 р.

РЕЗОНАНС

**Бюлетень матеріалів оперативної інформації електронних видань
Додаток до журналу "Україна: події, факти, коментарі"**

№ 84 2012

Для керівників та їхніх референтів

Засновники

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Головний редактор

О. Онищенко, академік НАН України

Редакційна колегія:

В. Горовий (заступник головного редактора, науковий керівник проекту)
Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна

Заснований у 2003 році
Виходить двічі на тиждень

Адреса редакції:

НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна
Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03
E-mail: siaz@pochta.ru
www.nbu.gov.ua/siaz.html

Передрук — тільки з дозволу редакції

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2012

ЗМІСТ

У центрі уваги 3

Аналітичний ракурс

Потіха А.

Перспективи опозиції в новій Верховній Раді України **4**

Законодавча влада 18

Виконавча влада 23

Політика 30

Економіка 38

Економіка України в контексті
світових кризових тенденцій. **44**

У ЦЕНТРІ УВАГИ

Вітання Президента України з нагоди 69-ї річниці визволення міста Києва від фашистських загарбників

Дорогі ветерани Великої Вітчизняної війни!

Шановні кияни!

Прийміть мої щирі вітання із 69-ю річницею визволення столиці України від німецько-фашистських загарбників.

Історична битва за Дніпро і місто Київ стала однією з найбільш драматичних сторінок Великої Вітчизняної війни. Восени 1943 р. на берегах та у водах сивого Славутича знайшли останній спочинок сотні тисяч воїнів.

Сьогодні – 6 листопада – ми вшановуємо світлу пам'ять про полеглих солдатів, матросів, партизанів, підпільників, жителів міста. Ми славимо подвиг народу, який у смертельній боротьбі з ворогом звільнив наш древній Київ від іноземного поневолення і примножив його велич.

Низько вклоняюся та висловлюю глибоку вдячність ветеранам війни, усім учасникам тих доленосних подій за нездоланну стійкість і звитягу, за подарований нам мир, за творчу працю та відроджений Київ.

Бажаю усім міцного здоров'я, добра і благополуччя, сил та наснаги для добрих справ в ім'я України.

Віктор Янукович

*(Офіційне інтернет-представництво Президента України
(<http://www.president.gov.ua/news/25960.html>). – 2012. – 6.11).*

Вибори до Верховної Ради України:

ЦВК підраховує голоси

Центральна виборча комісія України станом на 11:00 6 листопада оприлюднила попередні результати виборів до ВР України по багатомандатному округу за підсумками підрахунку 99,95 % протоколів.

Згідно з цими даними, Партія регіонів займає лідируючу позицію, набравши 30,01 % голосів. За «Батьківщину» віддали голоси 25,53 % виборців. УДАР В. Кличка набирає 13,96 % голосів, Комуністична партія України – 13,18 %, Всеукраїнське об'єднання «Свобода» – 10,44 %.

Щодо виборів в одномандатних округах опрацьовано 99,62 % протоколів. Триває підрахунок голосів по м. Київ, де опрацьовано 98,88 % протоколів. Затримку викликав перерахунок голосів по дільниці № 223, де триває боротьба між самовисуванцем В. Пилипишиним і «свободівцем» Ю. Левченком (наразі опрацьовано 88,11 % бюлетенів).

Водночас 5 листопада ЦВК заявила про неможливість встановити достовірні результати виборів у п'яти одномандатних округах. Мова йде про округи № 94, 132, 194, 197 і 223. Згідно з постановою, прийнятою Центрвиборчкомом під час засідання 5 листопада, у цих одномандатних округах слід провести вибори повторно. У зв'язку з цим ЦВК вже звернулася до Верховної Ради з проханням прийняти рішення про необхідність проведення в округах повторних виборів. У постанові Центрвиборчкомом підкреслив, що вибори в названих округах були проведені без дотримання необхідних норм, передбачених законодавством України (*Центральна виборча комісія* (<http://www.cvk.gov.ua/vnd2012/wp300pt001f01=900.html>). – 2012. – 6.11; *УРА-Інформ* (<http://ura-inform.com>). – 2012. – 5.11).

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

А. Потіха, наук. співроб.

Перспективи опозиції в новій Верховній Раді України

Вибори до Верховної Ради України відбулися, і п'ять політичних партій проходять до парламенту і займуть половину парламентських місць. Іншу половину займуть мажоритарники. Серед партій переможців три політичні сили, які називають себе опозицією і заявляють, що вони отримали

перемогу над Партією регіонів. Щоправда, вони не враховують мажоритарників, які дають можливість Партії регіонів отримати більшість у парламенті.

Як зазначив Прем'єр-міністр України, голова Партії регіонів М. Азаров, ПР у новому парламенті впевнено вестиме свою політику, незважаючи на дії опозиції. «Ми упевнені у своїй перемозі, упевнені в тому, що в майбутньому парламенті у нас буде достатня більшість, і ми будемо та кож спокійно і упевнено проводити свою політику, незважаючи на всі дії опозиції», – заявив М. Азаров.

Оцінюючи виборчу кампанію, представники влади вважають, що вона була прозорою і демократичною. Їх підтримують спостерігачі від країн СНД.

Протилежна точка зору в опозиції. Цю виборчу кампанію вони назвали нечесною і брудною. Представники західних країн стримано оцінили вибори і остаточну оцінку пообіцяли дати пізніше. Зокрема, група європейських спостерігачів «Міжнародна місія громадянського суспільства зі спостереження за виборами в Україні» вважає, що хоча вибори в Україні мали недоліки, але забезпечили конкурентний процес, що дав можливість виборцям висловити свої політичні уподобання.

Водночас ув'язнення під час кампанії провідних лідерів опозиції Ю. Тимошенко та Ю. Луценка, а також зловживання представниками влади своїми повноваженнями значним чином вплинуло на результати виборів. «Ми можемо назвати ці вибори майже вільними, але несправедливими», – заявив керівник місії М. Меркель.

За його словами, не існує сумнівів, що ув'язнення Ю. Тимошенко вплинуло на результат виборів, але підрахувати ступінь цього впливу складно, тому точні оцінки українських виборів дати фактично неможливо.

Європейські спостерігачі також вважають, що повернення до змішаної системи виборів дещо спотворило справжній вибір українських громадян.

Разом з тим О. Турчинов розкритикував позицію ряду міжнародних спостерігачів, які, не дочекавшись завершення процесу підрахунку голосів, «поспіхом назвали демократичними ці вибори». «В окружних виборчих дільницях зараз відбувається просто громадянський конфлікт. Постраждали

кілька наших активістів. Іде колосальний наступ на мажоритарні округи, на більшості округів, де перемогла «Батьківщина», іде блокування підрахунку і відмова ОВК приймати протоколи від дільниць», – заявив він.

О. Турчинов запевнив, що результати виборів «обов'язково будуть оскаржені», якщо за підрахунком ЦВК вони відрізнятимуться від опозиційних.

Уже перші кроки, про які говорять опозиціонери, засвідчують, що робота в парламенті може бути деструктивною. Зокрема, представники опозиції всі заявляють про фальсифікацію виборів і обіцяють боротися за «справедливість». Опозиція обіцяє не чекати, поки збереться нова Верховна Рада, і вимагатиме створення тимчасової слідчої комісії з розслідування фактів фальсифікації результатів виборів уже найближчого пленарного тижня. Про це на брифінгу повідомив голова ради об'єднаної опозиції «Батьківщина» А. Яценюк. «Об'єднана опозиція не буде чекати присяги нових членів парламенту. У нас є останній пленарний тиждень ще цього ганебного парламенту, і ми розпочнемо цей пленарний тиждень з формування слідчої комісії по відношенню до кожного голови обласної державної адміністрації, до кожного судді, до кожного прокурора і до кожного члена комісії, які хочуть вкрати в українців голоси. Нікому не уникнути відповідальності», – заявив А. Яценюк.

За словами деяких експертів, новообрана Верховна Рада може і не розпочати своєчасно роботу. На їхню думку, проблеми з підрахунком голосів викликають сумніви в легітимності цих виборів. Як заявив заступник Голови Верховної Ради М. Томенко, відбувається фальсифікація волевиявлення громадян. Він наголосив, що такі дії стають системними і змушують опозицію захищатися всіма доступними методами. «Хочемо попередити владу – якщо ця схема не припинить реалізовуватися, то опозиція, на моє переконання, має ставити питання про визнання виборів недійсними і відмовлятися працювати в новому парламенті», – сказав М. Томенко.

Згодом лідери опозиції заявили, що новообрані депутати можуть скласти свої повноваження і Верховна Рада не зможе працювати. Після цього мають відбутися нові вибори.

Але, на думку експертів, це ризиковано і малоймовірно. Якщо вони це зроблять до початку роботи нового парламенту – буде працювати нині діючий. Якщо після, то їхні місця займуть інші кандидати.

Тим часом, як інформують ЗМІ, Центральна виборча комісія прийняла постанову щодо проведення повторних виборів у 94, 132, 194, 197 та 223 мажоритарних округах. Цю постанову під час засідання ЦВК вніс її голова В. Шаповал.

У документі передбачено звернутись до Верховної Ради України щодо прийняття нею рішення стосовно проведення повторних виборів народних депутатів у вищевказаних одномандатних округах.

У свою чергу лідери опозиції частково задоволені можливістю проведення повторних виборів на п'яти округах, але наголошують, що будуть боротися за інші вісім. Про це після зустрічі з головою ЦВК повідомили О. Тягнибок та А. Яценюк.

Що ж до перспектив блокування Верховної Ради, то на думку експертів, опозиція не зможе цього зробити. Для блокування роботи парламенту потрібно мати таку кількість депутатів яка б змогла це зробити. Об'єднана опозиція не матиме «своїх» 150 депутатів. Чи готові потенційні партнери підтримати ініціативи лідерів об'єднаної опозиції – не факт. Адже занадто багато витрачено сил і ресурсів на ці вибори. Та й сама об'єднана опозиція не така вже монолітна.

А тому, на думку експертів, потрібно активно працювати в новому парламенті, а не блокувати його. Опозиція має зрозуміти: для цього їй треба домовлятися й співпрацювати набагато швидше, ніж вони це роблять.

Усі опозиційні сили на виборах активно критикували владу. Це об'єднана опозиція «Батьківщина», партія УДАР В. Кличка і ВО «Свобода». Щоправда, комуністи себе називають опозицією також, але вони виступають як проти діючої влади, так і проти ОО «Батьківщина», УДАРу і особливо проти ВО «Свободи». Зокрема, лідер Комуністичної партії України П. Симоненко вважає, що прихід до Верховної Ради націоналістично налаштованої партії «Свобода» є трагедією для України. «Для України сьогодні буде трагедією прихід у парламент соціал-націоналістичної партії “Свобода”, яка

явно уособлює інтереси націоналістичних радикальних кіл з усіма наслідками», – сказав П. Симоненко.

За його словами, «Свободу» було профінансовано представниками великого капіталу. «Цю соціал-націоналістичну партію тягне крупний капітал, аби перешкодити консолідації громадян України у боротьбі проти нинішнього режиму», – вважає П. Симоненко.

Багато експертів також занепокоєні успіхом ВО «Свободи». За їхніми словами, однією з найбільших несподіванок парламентських виборів в Україні став той факт, що націоналістичне об'єднання «Свобода» буде представлене у Верховній Раді: за попередніми даними, ця партія набрала понад 10 % голосів. Такий результат здивував багатьох. Адже за її лідером О. Тягнибоком тягнеться шлейф скандальності через публічні антисемітські та русофобські висловлювання.

Експерти зазначають, що у передвиборній програмі «свободівців» можна знайти чимало популістських ідей на кшталт запровадження пропорційного представництва в органах виконавчої влади українців та представників національних меншин, визначити «європейський україноцентризм» стратегічним курсом держави тощо.

На думку експертів, потрапляння «Свободи» до парламенту відображає радикалізацію суспільних настроїв в Україні. Зокрема, український політолог О. Голобуцький пояснює зростання популярності націоналістів зневірою виборців у політиках, що вже давно сидять у парламенті, але так і не спромоглися на справжні реформи, які б допомогли подолати зuboжіння населення.

На зростання популярності «Свободи» звернули увагу й за межами України. «Це, без сумніву, не та партія, з якою Україна може стартувати», – заявив голова комітету Бундестагу з міжнародних питань Рупрехт Поленц.

Він теж вважає, що причини такого розвитку слід шукати в стагнації, яка нині спостерігається в Україні. «Створюється атмосфера, сприятлива для екстремістських партій, які, як “Свобода”, шукають зцілення в перебільшеному й реакційному націоналізмі», – наголосив німецький політик.

Посол Ізраїлю в Україні Реувен Дін-Ель дуже сподівається, що передвиборна риторика представників партії «Свобода» зміниться.

За його словами, кожен народ має право обирати тих людей до парламенту, яких вважає за потрібне. Що ж до проходження в парламент партії «Свобода», то його «турбує не стільки сама партія «Свобода», скільки її об'єднання з партією «Батьківщина», яка досить легітимна».

На думку посла, зближення цих партій є тенденцією. І це його турбує. «Право кожного обирати представників тих партій, кого він хоче. Але коли радикальна партія з'єднується з недавньою провідною партією “Батьківщина”, мене, як і державу Ізраїль, це дещо турбує», – уточнив він.

Тому, на його переконання, не можна сидіти з пов'язкою на очах і говорити, що нічого не чуєш, нічого не бачиш. «Я чув з вуст керівника “Свободи” і антисемітські та напівантисемітські висловлювання. І це дуже неприємно, коли до влади в державі приходять такі політичні сили», – підкреслив ізраїльський дипломат.

Він сподівається, що це була передвиборна лихоманка, бажання якомога більше отримати голосів виборців. «Я дуже сподіваюся, що після виборів ця риторика зміниться», – зазначив Дін-Ель.

За інформацією ЗМІ, у США Антидифамацийна ліга (АДЛ) та інші єврейські організації засудили Ю. Тимошенко (і, побічно, Г. Клінтон) за те, що «вони узаконили діяльність антисемітської партії в Україні». Як інформують ЗМІ, АДЛ розкритикувала опозиційну партію Ю. Тимошенко в Україні за те, що вона підписала договір про парламентський альянс із «Свободою». При цьому цитуються слова із заяви національного директора АДЛ у Вашингтоні, А. Фоксмана, від 1 листопада, в якій він висловив стурбованість у зв'язку із сильною електоральною підтримкою «Свободи» в Україні. Також лунає критика на адресу держсекретаря США Г. Клінтон за те, що «вона проігнорувала попередження про домовленості пані Тимошенко» зі «Свободою», фактично підтримувала Тимошенко в оприлюднених заявах, і, таким чином, «побічно допомогла узаконити діяльність другорядної партії України, яка ніколи раніше не була представлена у ВР».

На думку американських правозахисників, ідеологія лідера цієї політсили О. Тягнибока не враховує настроїв жителів

країни загалом. У заяві наголошується також, що «Свобода» отримала перемогу у трьох західних регіонах і стала другою в Києві, у зв'язку з чим в організації висловлюють занепокоєння з приводу подальшої долі єврейських громад у Києві, Львові та на Заході країни.

У свою чергу О. Тягнибок, на запитання представника єврейської общини в Україні, чи є «Свобода» націоналістичною силою, відповів: «Я поважаю позицію МЗС Ізраїлю, яке захищає інтереси своїх громадян. Я хотів би попросити ізраїльтян аналогічно поважати наші патріотичні почуття і з розумінням поставитись до вільного волевиявлення українців. Бо, мабуть, кожна партія, представлена в Кнесеті, є націоналістичною партією. Кожна. Дай Бог, щоб у нас так само було».

Експерти вважають, що зміцненню позицій «Свободи» не в останню чергу сприяло й ухвалення мовного закону, ініційованого Партією регіонів. «Це пряий результат політики уряду Азарова в гуманітарній сфері, а також діяльності таких людей як Табачник, Колесніченко й Ківалов», – зауважив німецький політолог А. Умланд.

За спостереженнями політолога О. Гараня, за націоналістів віддали голос чимало українців, які насправді не є їхніми палкими прихильниками, тобто – голосували не стільки за «Свободу», скільки проти нинішнього державного керівництва України.

Експерти занепокоєні, чи не перетвориться «Свобода» на додаткову перешкоду України на шляху європейської інтеграції? Особливо з огляду на проголошений «Свободою» зовнішньополітичний курс на «європейський україноцентризм» виникає багато питань щодо подальшої євроінтеграції України. «Свободівці» кажуть: ми за те, щоб розвивати стосунки і з НАТО, і з Європейським Союзом. Але – не деталізують, як саме», – зазначає О. Гарань.

У свою чергу А. Умланд наголосив, що партії, подібні до «Свободи», були або нині представлені в багатьох парламентах Європи. «Це і Франція, і Бельгія, а також східноєвропейські країни – Угорщина, Болгарія, Румунія. Партії на кшталт “Свободи” не є чимось незвичним», – зауважив А. Умланд.

Він не думає, що присутність правих у Верховній Раді або, скажімо, комуністів поставить під питання євроінтеграцію.

«Головна перешкода – це політика Президента Януковича й уряду Азарова», – сказав А. Умланд.

Політолог О. Голобуцький переконаний, що тепер усе залежатиме від обраної тактики з перспективою вже на наступні вибори – президентські. «Чим гірша економічна ситуація, тим більше шансів у таких політичних проєктів, як “Свобода”. Через рік-півтора почнеться підготовка до президентських виборів, а там вже інші розклади та інтереси. Там лідер “Свободи” може спокійно вклинитися в боротьбу. 10 % – це вже серйозно», – наголошує експерт.

Політолог О. Палій також вважає, що рейтинг «Свободи» багато в чому буде залежати від дій влади. Адже в нинішній виборчій кампанії головну заслугу в результаті партії О. Тягнибока внесла влада своїми антиукраїнськими ініціативами та соціальною політикою, що зробило стилістику «Свободи» прийнятною навіть для істотної кількості виборців Півдня і Сходу країни.

У свою чергу політтехнолог Т. Березовець зазначив, що прохід радикальних сил є відповіддю на русофільські кроки влади. «Зокрема, на закон про мови, який надав російській нового статусу, та й на загравання з Росією в цілому. Стратегічно для влади вибори показали зростання «майданного синдрому»: у Києві опозиція перемогла в мажоритарних округах. А коли влада програє в столиці, тим більше напередодні виборів київського міського голови, – це дуже поганий знак для неї», – підкреслив Т. Березовець.

Що ж до іншої опозиційної партії УДАР, політтехнолог відзначив її високий результат. За його словами, високий результат УДАРу свідчить про запит на нові обличчя. «А скасування графи “проти всіх” зіграло на руку “Свободі”», – зауважив він.

У Росії не дуже задоволені тим, що опозиція матиме значну кількість депутатів у Верховній Раді. Як відзначають експерти, керівництво Росії не надто пильно стежить за парламентськими виборами в Україні, однак для нього була б комфортнішою повна перемога Партії регіонів. Зокрема, таку думку у коментарі кореспонденту ТСН висловив російський політолог Є. Мінченко. «Для російського керівництва психологічно було б приємно, якби об'єднана опозиція програла – це поставило б крапку на “помаранчевому проєкті”», – зазначив він.

Водночас, наголосив політолог, проходження до Верховної Ради ВО «Свобода» О. Тягнибока є «поганим сигналом» для російської влади.

Натомість політолог М. Погребинський вважає, що ВО «Свобода» буде стимулювати появу сильної російської радикальної партії і прогнозує, що така в наступному парламенті з'явиться.

У свою чергу, політолог В. Корнілов заявив: «Ті люди, які думали, що партія “Свобода”, є технічним проектом, будуть мати з нею головний біль. Ми розуміємо, чому їм давали ефіри. У жодному західному парламенті, неможлива така політична сила, якщо вона має таку програму».

На думку ж політолога В. Фесенка, головна причина успіху в тому, що за неї проголосували ті, хто в останні дні коливався між «Свободою» та УДАРом. «Це не голосування за українських націоналістів, це голосування протестне, це аналог голосування проти всіх», – зазначив В. Фесенко.

Разом з тим він зауважив, що ніяких імпічментів у Верховній Раді не буде, а нова Верховна Рада буде більш самостійнішою, ніж нинішня, і більш конфліктною.

Що стосується УДАРу, то, на думку експертів, ця партія мала б більш мобілізувати свій електорат. Останній тиждень було видно, що виборці В. Кличка активні до відпочинку та розваг, але зовсім не активні до виборчої дільниці. Цей виборець молодий. Експерти вважають, що треба було робити, наприклад, флеш-моб у день голосування на предмет того, щоб виборець дійшов. Мабуть, не вистачило чи організаційних можливостей, чи розуміння. Однак справді було зрозуміло, що та висока соціологія реальна саме за рахунок такої категорії виборців.

Проте експерти все ж вважають В. Кличка переможцем цих перегонів хоча б тому, що його партія вперше потрапляє до парламенту. В. Кличко буде центром політичного тяжіння, бо його партія монолітна. За монолітністю така сама, як була фракція Ю. Тимошенко, коли вона була Прем'єром.

Експерти наголошують, що насправді в його партії нині перебувають експлуататори високого президентського рейтингу самого В. Кличка. Однак сьогодні їм розколюватися сенсу немає, якщо вони думають про перспективу 2015 р. Бо

об'єктивно В. Кличко представляє собою реального конкурента В. Януковичу на сьогодні.

Що стосується негативу, то, як відзначають експерти, він полягає в тому, що парламент буде еkleктичним. Депутати не знають, що робити з країною. Для Об'єднаної опозиції такі результати є поразкою, бо з формальної точки зору вони набрали менше, ніж Партія регіонів. Вони не знають, що робити ні з країною, ні з самими собою. Крім того, у саму конструкцію закладено вади, бо є кілька партій. Нині вони почнуть розколюватися, сперечатися.

Крім того, опозиціонери заявляють про імпічмент Президента, розуміючи, що це практично неможливо. Зокрема, як інформують ЗМІ, партія УДАР та ВО «Батьківщина» зацікавлені в імпічменті Президента.

УДАР має намір порушити це питання після ухвалення відповідного закону, заявив глава виборчого штабу партії В. Ковальчук. «Ми готові, і будемо самі ініціювати прийняття закону про імпічмент Президента і після – ставити питання про початок процедури імпічменту Президента України Віктору Януковичу», – сказав він.

У свою чергу, керівник центрального виборчого штабу об'єднаної опозиції О. Турчинов вважає, що слід говорити також про дострокові президентські вибори. «Сьогодні несвоєчасним є питання про президентську кампанію 2015 року, актуальним є питання про дострокові президентські вибори», – зазначив він.

О. Турчинов підкреслив, що український народ на парламентських виборах висловив своє ставлення до нинішнього Президента.

Водночас, глава ради об'єднаної опозиції А. Яценюк нагадав, що в передвиборній програмі і підписаній коаліційній угоді з ВО «Свобода» є пункт про ухвалення закону про імпічмент Президента.

Експерти прогнозують складні переговори між представниками опозиції в новому парламенті. Розклад сил у новому парламенті може бути доволі неоднозначним. Однак експерти не сумніваються, що особливо «продуктивними» на важливі для суспільства закони депутати Верховної Ради сьомого скликання не будуть, адже попереду нові вибори – президентські.

Партія регіонів матиме найбільшу фракцію в парламенті. «Регіонали» вже заявили, що починають переговори про створення парламентської більшості за участі мажоритарників-самовисуванців та інших партій, що проходять до Верховної Ради. «Я вважаю, що така більшість має бути створена офіційно, і до неї мають увійти ті фракції, які підпишуть певну угоду», – сказав заступник голови Партії регіонів С. Тігіпко.

За його словами, робочу більшість треба сформувати швидко. Лідер Комуністичної партії П. Симоненко налаштований скептичніше. Він упевнений, що стабільної більшості в новому парламенті створено не буде.

Створити свою більшість сподіваються й опозиційні партії. Щоправда, поки що не зрозуміло, на чіх умовах будуватиметься така співпраця у Верховній Раді і чи будуватиметься вона взагалі. Партія В. Кличка, звернувшись до потенційних партнерів, запропонувала свій план.

УДАР пропонує демократичним силам прийняти план спільних дій у парламенті нового скликання. У партії вважають, що цей документ має бути підписаний лідерами опозиційних сил, а також кожним народним депутатом, який виступає за зміну влади в Україні і здійснення демократичних змін.

У запропонованому партією УДАР плані йдеться про те, що необхідною умовою реалізації цього плану є «усунення від влади режиму В. Януковича і звільнення політичних ув'язнених». «Сьогодні в нас є не тільки спільний ворог – авторитарний корумпований режим, – але й спільна мета: перетворення України в сучасну демократичну і справедливу державу», – ідеться в запропонованому плані.

Першочерговим завданням, яке визначив УДАР для перетворення України в повноцінну європейську демократичну державу, є ліквідація існуючої «корупційної системи і введення нових правил функціонування політичної та економічної систем країни».

УДАР пропонує своїм партнерам прийняти зміни в українське законодавство. Зокрема, ідеться про створення незалежного антикорупційного агентства, яке почне антикорупційну люстрацію з притягненням до відповідальності корупційних чиновників, суддів і співробітників правоохоронних органів.

У плані також пропонується ухвалити закон про порядок імпічменту Президента України і створити тимчасову слідчу комісію Верховної Ради з питань відсторонення Президента від влади.

Крім того, партія пропонує запровадити процедуру проведення виборів мерів міст у два тури, позбавити права Президенту і парламенту призначати суддів, а передати це в компетенцію Вищої ради юстиції.

У документі йдеться також про скорочення кількості податків, створення стимулів для нових робочих місць, проведення справедливої пенсійної реформи, а також прийняття законів, які регулюватимуть ринок землі.

Утім, лідера «Свободи» О. Тягнибока така пропозиція не надто надихнула. Ще раніше він зазначав, що не сприймає всерйоз заяву партії УДАР про заклик до співпраці між політичними силами, які називають себе опозиційними. «Яка буде позиція УДАРу – мені не відомо. Зараз вони можуть говорити все, що хочуть, але ми подивимося на перше голосування у Верховній Раді», – наголосив О. Тягнибок.

Але він усе ж сподівається на співпрацю всіх опозиційних сил у майбутньому парламенті. «Я переконаний, що всі ці речі – це питання завтрашнього дня. Ми побачимо, як буде діяти Кличко. Звісно, рано чи пізно закінчиться цей процес підрахунком і захистом голосів. І, звісно, що ми сядемо, подивимося один одному у очі і все проаналізуємо. От тоді вже можна давати відповідний коментар», – наголосив він.

Керівник центрального виборчого штабу об'єднаної опозиції О. Турчинов вважає, що УДАРу нічого не залишається, як погодитися саме на їхні коаліційні умови.

З огляду на таку ситуацію керівник політичних програм Українського незалежного центру політичних досліджень С. Конончук переконана, що швидко створити більшість у парламенті буде складно. «До парламенту прийшли сили, у яких суттєво відрізняється бачення основних сегментів політики. Тому переговори будуть складними», – упевнена С. Конончук.

Партія УДАР, на думку С. Конончук, навряд чи погодиться беззаперечно слідувати вимогам об'єднаної опозиції щодо співпраці. Та й ВО «Свобода» не таке вже й однозначне.

«Через непрозорість фінансування не можна точно сказати, чий інтереси вони обслуговуватимуть і як себе поведуть у парламенті», – зазначила С. Конончук.

Разом з тим експерти переконані, що найближчі два роки депутатам нового скликання буде не до виконання своїх виборчих обіцянок. Обрані парламентарі зосередяться на позиціюванні своїх лідерів до президентських виборів. «Позитивних зрушень у реформах не буде. Депутати задобрюватимуть потенційний електорат до президентських виборів різними соціальними ініціативами, бюджетними виплатами», – упевнена С. Конончук.

Щодо майбутніх президентських виборів, то вже сьогодні зрозуміло, що в президенти можуть іти три кандидати від опозиції, і ніякого компромісу не намічається. Тому співпраця опозиційних сил може бути ситуативною.

Як зазначив голова правління Центру соціологічних і політичних досліджень «Соціовимір» С. Таран, ситуація в опозиції після виборів буде складною, тому що незабаром президентські вибори, і кожен з опозиційних лідерів буде бачити себе кандидатом. «Але в опозиції немає шансів контролювати більшість у парламенті, яку, очевидно, сформує Партія регіонів. Тому очевидно, що вони будуть триматися саме опозиційної позиції. Жодних ситуативних союзів з Партією регіонів для “Батьківщини” і “Свободи”, у принципі, не може бути. А для УДАРу теж буде дуже складно мати якісь кулуарні домовленості з Партією регіонів, тому що це закриє Кличку шлях до президентства, а він же сподівається бути кандидатом від опозиції на президентських виборах 2015 р.», – зазначив експерт. На його думку, жодна з цих трьох опозиційних політичних сил, які проходять до парламенту, не співпрацюватиме з владою. Можливо, співпрацюватимуть окремі мажоритарники, які висувались цими політичними силами, але масової міграції з опозиції не буде. Можливо, найбільшою проблемою буде конкуренція між цими політичними силами у зв’язку з президентськими виборами.

Більшість експертів вважають, що нічого надзвичайного не станеться, новообраний парламент своєчасно розпочне свою

роботу. Лунатимуть різноманітні заяви, але все відбуватиметься спокійно. Як зазначив В. Цибулько, експерт аналітичного центру «Політика», Верховна Рада працюватиме з прицілом на 2015 р. Він припускає, що робота народних депутатів у Верховній Раді сьомого скликання буде відносно спокійною і злагодженою. «Навряд чи парламентарії відразу почнуть махати кулаками і сипати образами на адресу один одного. Навіть агресивна “Свобода” постарається добитися поставлених цілей цивілізованим шляхом», – підсумував експерт.

До президентських виборів залишається близько двох років. І депутати весь цей час працюватимуть на імідж свого лідера – майбутнього кандидата на пост глави держав (*Симоненко П. Прихід у парламент «Свободи» – це трагедія // <http://zik.ua> – 2012. – 30.10; Експерти: «Свобода» в парламенті як наслідок стагнації // <http://www.dw.de> – 2012. – 31.10; Азаров М. мы уверены в своей победе // <http://politics.puls.kiev.ua> – 2012. – 03.11; Європейські спостерігачі: вибори – майже вільні, але несправедливі // <http://www.bbc.co.uk> – 2012. – 29.10; «Прохід радикальних сил у парламент є відповіддю на русофільські кроки влади» // <http://gazeta.ua> – 2012. – 03.11; «УДАР» і «Батьківщина» вже думають про імпичмент Януковичу // <http://www.pravda.com.ua> – 2012. – 28.10; Кличко запропонував Об'єднаній опозиції план дій у Верховній Раді // <http://gazeta.ua> – 2012. – 29.10; Рейтинги «Свободи» показали, що суспільство радикалізувалося // <http://gazeta.ua> – 2012. – 29.10; Тягнибок о. Домовлятися з Кличком будемо після оголошення результатів виборів // <http://gazeta.ua> – 2012. – 30.10; Новий парламент: орієнтир знову на вибори // <http://www.dw.de> – 2012. – 30.10; Масової міграції з опозиції до Партії регіонів не буде // <http://zik.ua> – 2012. – 29.10; У Комітеті виборців заявили, що йти на перевибори безглуздо // <http://gazeta.ua> – 2012. – 06.11).*

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Відповідно до календарного плану, Верховна Рада України повинна працювати ще три пленарні тижні. На це звернув увагу голова Верховної Ради України В. Литвин, відповідаючи на запитання журналістів.

Він зауважив, що часовий розрив між 28 жовтня і початком роботи новообраної Верховної Ради досить тривалий. Керівник парламенту нагадав, що відповідно до закону до 12 листопада Центральна виборча комісія повинна встановити остаточні результати виборів, після чого всі незгодні мають право протягом п'яти днів подати власні обґрунтування до Вищого адміністративного суду, який за два дні має розглянути це питання, хоча «є певні часові розбіжності у термінах». Попри все, зазначив В. Литвин, не пізніше 20 листопада ЦВК повинна офіційно оприлюднити результати виборів у офіційних виданнях, після цього кандидати у народні депутати, які суміщають свої мандати з іншими видами діяльності, які забороняє Конституція, повинні визначитися. Отже, нова Верховна Рада може зібратися не раніше 10 грудня, а з урахуванням усіх термінів – 17 грудня, підсумував В. Литвин.

Він також відзначив, що з 1990 р. Верховна Рада України не проводила пленарних засідань після того, як відбувалися парламентські вибори: «Кілька разів проводилися прощальні засідання, усі фотографувалися і розходилися кожен своєю широкою дорогою» (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2012. – 5.11).

Голова Верховної Ради України В. Литвин підтвердив свою позицію щодо необхідності ухвалення Державного бюджету на 2013 р. нинішнім складом парламенту. Про це він сказав, відповідаючи на запитання журналістів 5 листопада після Погоджувальної ради голів фракцій та керівників комітетів. «Нинішня Верховна Рада повинна була б продемонструвати принциповість у плані прийняття бюджету

на 2013 р.», – зазначив В. Литвин. «Розуміння цього є у всіх», – наголосив він, зазначивши, що цю тему він обговорював і з Президентом України, і з Прем'єр-міністром України.

Ухвалення Державного бюджету нинішнім складом парламенту, на переконання В. Литвина, потрібно з огляду на те, що перспектива ухвалення цього документа більшістю новообраної Верховної Ради найближчим часом – «це ілюзія». Керівник парламенту наголосив, що «країна і люди не можуть чекати, поки депутати знайдуть спільні позиції в залі». При цьому він зауважив, що існуючий «висока напруга емоцій» спричинятиме складнощі у частині прийняття будь-яких рішень у Верховній Раді (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2012. – 5.11*).

Голова Верховної Ради України В. Литвин сумнівається у можливості «обнуління» партійних списків і списків кандидатів-мажоритарників.

«Думаю, що «обнуління» списків не буде. Це зробити доволі непросто, особливо у частині мажоритарників, які пройшли складні випробування і склали цей іспит з позитивним результатом, – сказав В. Литвин 5 листопада, відповідаючи на запитання журналістів після засідання Погоджувальної ради.

Такі ініціативи керівник парламенту вважає «сумнівними експериментами, до яких не варто вдаватись». «Тим більше що постає питання про фінансування наступних виборів. Хто прийме рішення про виділення величезної суми коштів для їх проведення?», – підкреслив він, зазначивши, що необхідно проаналізувати, якою буде ситуація всередині країни у разі прийняття рішення про нові вибори.

Разом з тим, В. Литвин вважає цілком очевидним, що або нинішній склад парламенту, або Верховна Рада нового скликання повернуться до питання щодо створення Тимчасової слідчої комісії, яка б дослідила всі факти порушень під час виборчої кампанії. «Бажано, щоб на цю проблему подивилися комплексно, у тому числі у частині ефективності закону про вибори народних депутатів», – зауважив він. «Сподіваюсь, що

підсумки будуть підбиті, результати опубліковані, внесені зміни до Регламенту Верховної Ради України для того, щоб можна було створити робочу групу, яка б зайнялася питаннями підготовки установчого засідання новообраного парламенту», – підсумував голова Верховної Ради (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>)*). – 2012. – 5.11).

Верховная Рада уже через неделю может рассмотреть проект Госбюджета на 2013 г. Такое мнение по окончании Согласительного совета руководителей фракций и комитетов Верховной Рады высказал председатель парламентской фракции Партии регионов А. Ефремов.

«Если в среду правительство передаст проект бюджета в Верховную Раду, значит, в четверг мы его сможем представить в парламенте. И тогда через неделю у нас будет шанс его рассмотреть», – отметил парламентарий. По его словам, на сегодняшний день Кабинет Министров заканчивает рассчитывать макроэкономические показатели.

А. Ефремов также отметил, что фракция ПР настроена в парламенте на конструктивную работу и готова работать как действующим, так и следующим составом. «Мы настроены завтра (во вторник, 6 ноября. – Ред.) принять ряд законопроектов. В частности, необходимо внести изменения в Регламент ВР для того, чтобы утвердить формирование парламента уже по новым правилам. Также нужно рассмотреть законопроекты, связанные с развитием энергетики и финансовой системы Украины. В зависимости от того, как будут готовы работать другие фракции, во вторник с утра мы определимся относительно дальнейшей работы Верховной Рады», – подытожил политик (*МинПром – інформація бизнес-класса (<http://min-prom.ua>)*). – 2012. – 5.11).

Депутаты Верховной Рады (ВР) Украины шестого созыва должны создать рабочую группу по проведению устав-

ного засідання нового парламенту. Об этом во время согласительного совета руководителей парламентских фракций заявил спикер Верховной Рады В. Литвин.

«Нынешний парламент должен обеспечить условия работы новоизбранного парламента. Надо создать рабочую группу, которая подготовит уставное заседание ВР, учитывая, что выборы прошли по мажоритарной и партийной системе», – отметил В. Литвин (*Украинский Бизнес Ресурс (<http://ubr.ua>)*). – 2012. – 5.11).

Голова Верховної Ради України В. Литвин доручив відповідним комітетам парламенту вивчити проект постанови про розслідування фактів фальшування парламентських виборів, внесений представниками опозиційних фракцій, на предмет наявності правових підстав для його офіційної реєстрації. Про це В. Литвин повідомив, відповідаючи на запитання користувачів соціальної мережі Facebook (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>)*). – 2012. – 2.11).

Комітет з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи затвердив рішення за підсумками круглого столу з вивчення проблем екологічного стану басейнів річок Оріль та Тясмин у Дніпропетровській і Черкаській областях.

На засіданні комітету, зокрема, зазначалося, що сьогодні екологічний стан річки Оріль значно погіршився і причиною тому є техногенні, антропогенні і природні чинники. На думку народних депутатів, для відновлення рівнів води в Орелі необхідно завершити реалізацію проекту «Відновлення гідрологічного режиму річки Оріль на межі Полтавської та Дніпропетровської областей», яку було розпочато у 2008 р. Протягом 2011–2012 рр. кошти з бюджетів усіх рівнів на реалізацію проекту не виділялися.

На засіданні йшлося також і про те, що найбільш актуальними екологічними проблемами басейну річки Тясмин у

межах Черкаської області є: відсутність проектів встановлення меж водоохоронних зон та прибережних захисних смуг берегів річки Тясмин та її приток; недотримання режиму господарської діяльності в прибережних захисних смугах уздовж річки Тясмин; забруднення басейну річки Тясмин скидами стічних вод промислових підприємств тощо. У 2012 р. кошти на виконання природоохоронних заходів з поліпшення гідрологічного режиму річки Тясмин з державного бюджету не виділялися.

За підсумками обговорення було ухвалено рішення рекомендувати Кабінету Міністрів:

– під час формуванні Державного бюджету на 2013 р. та заходів Загальнодержавної програми розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Дніпро на період до 2021 р. забезпечити включення до неї об'єкта «Відновлення гідрологічного режиму річки Оріль на межі Полтавської та Дніпропетровської областей»;

– прискорити подання на розгляд Верховної Ради проекту закону «Про Загальнодержавну програму розвитку та реконструкції централізованих систем водовідведення населених пунктів України на 2013–2020 роки» (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>)*. – 2012. – 5.11).

4 листопада набрав чинності Закон України «Про внесення змін до Закону України “Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини”» щодо національного превентивного механізму. Про це УНН повідомили у прес-службі омбудсмена.

Цим Законом передбачається, що відтепер омбудсмен має право: вносити пропозиції стосовно вдосконалення законодавства України у сфері захисту прав і свобод людини і громадянина; ознайомлюватися з документами, у тому числі тими, що містять інформацію з обмеженим доступом, та отримувати їх копії в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, об'єднаннях громадян, на підприємствах, в установах, організаціях незалежно від форми власності, органах

За його словами, нещодавній ажіотаж про підвищення цін на соціальні сорти хліба пов'язаний з лобістською кампанією переможців на парламентських виборах по Києву. «Так завжди починали лобісти, і зовсім не випадково, що цю кампанію розпочала корпорація “Київмлин”. Після того, як опозиція в Києві виграла вибори, вони в той же день оголосили про підвищення цін. Осмілилі. Ми їх виправимо», – сказав М. Азаров. Він також додав, що питання ціни на хліб уряд тримав і буде тримати «на контролі» (*Урядовий портал (www.ktm.gov.ua)*. – 2012. – 3.11).

Прем'єр-міністр України М. Азаров зустрівся з представниками Місії спостереження за парламентськими виборами від Міжнародної комісії Бюро демократичних інститутів і прав людини ОБСЄ на чолі з послом О. Гловер, під час якої сторони обговорили хід виборчої кампанії в Україні.

Глава українського уряду зазначив, що на 90 % території України вибори пройшли спокійно, без порушень законодавства: не було жодних проблем ні з проведенням передвиборної кампанії, ні з голосуванням, ні з процесом підрахунку голосів. В Україні було створено абсолютно всі умови для проведення демократичних, чесних, транспарентних виборів. При цьому М. Азаров звернув увагу спостерігачів ОБСЄ/БДПІЛ на досі не вирішені проблемні ситуації, які виникли в окремих виборчих округах з підрахунком голосів.

Прем'єр-міністр України наголосив, що ні уряд, ні правляча політична сила ніякого відношення до таких ситуацій не мають. «Підкреслюю, що ні Партія регіонів, ні уряд жодним чином до цих ситуацій не причетні. Підтвердженням тому є, зокрема, той факт, що Партія регіонів у Києві програла своїм політичним опонентам на всіх округах – це свідчить про те, що адміністративний ресурс не використовувався. Більше того, представники опозиції мали значно ширші можливості щодо доступу до ЗМІ, проведення агітаційної кампанії, ніж представники влади», – наголосив М. Азаров.

Прем'єр-міністр заявив, що конфліктні ситуації в окремих округах мають бути вирішені виключно в рамках чинного законо-

давства. «Сподіваюся, що сьогодні-завтра вся ця процедура підрахунку голосів буде нарешті завершена», – додав глава уряду.

Прем'єр-міністр також повідомив спостерігачів про те, що в Україні ознайомилися з проміжним звітом ОБСЄ/БДПЛ про хід виборів. Він зазначив, що там висловлені певні зауваження, над якими Україні ще потрібно попрацювати. Разом з тим, на думку М. Азарова, який має 20-літній досвід участі у виборчих процесах в Україні, вибори 2012 р. були найкращими за всю історію незалежної України: «Ці вибори – кращі за всю історію нашої незалежної країни. Під час цих виборів зафіксована мінімальна кількість порушень. Вибори 2012 р. – це дуже серйозний прогрес щодо прозорості, демократії та забезпечення чесності». Цим, додав М. Азаров, було підкреслено, що Україна дійсно розвивається.

Прем'єр-міністр наголосив, що Україна зацікавлено очікує остаточного звіту ОБСЄ/БДПЛ, який має бути опублікований приблизно через вісім тижнів. Висновки фахівців з проведення демократичних виборів, які працювали у місії, надзвичайно важливі для вдосконалення демократії в Україні. Тим часом, підкреслив він, держава буде дуже серйозно працювати над уже висловленими зауваженнями.

У свою чергу голова Місії спостерігачів за парламентськими виборами ОБСЄ/БДПЛ О. Гловер висловила побажання та згоду і далі продовжувати співробітництво з Україною щодо вдосконалення демократичних виборчих процесів. Прем'єр-міністр запевнив, що Україна і надалі співпрацюватиме з ОБСЄ та іншими міжнародними демократичними інститутами (*Урядовий портал (www.kmti.gov.ua). – 2012. – 2.11*).

Україна зробила крок уперед на шляху проведення демократичних виборів. На цьому акцентував Прем'єр-міністр М. Азаров на своїй сторінці в соціальній мережі Фейсбук.

М. Азаров підкреслив, що говорити про фальсифікації на виборах не доводиться, оскільки результати виборів для Партії регіонів, що офіційно публікуються ЦВК, на 100 % збігаються з даними екзит-полів і соціологічних досліджень, опублікованих за тиждень до виборів.

Водночас, ці дані відрізняються для «Батьківщини» (плюс 7 %), для «Свободи» (плюс 6 %). «Але ніхто не ставить питання: чому вони відрізняються в більшу сторону, і в основному в західних областях, для цих двох політичних партій. А опоненти по-фарисейськи про це замовчують. А якщо взяти зараз ті спірні округи, щодо яких зараз ведуться дебати, то у них беруть участь не представники Партії регіонів. Так які до нас можуть бути питання?» – поцікавився Прем'єр-міністр. При цьому він підкреслив, що вибори пройшли краще, ніж попередні вибори 2007 р. «Це найголовніший висновок», – сказав М. Азаров (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2012. – 2.11).

Уряд працюватиме з тією Верховною Радою нового скликання, яка сформується за результатами виборів. Про це заявив Прем'єр-міністр М. Азаров на своїй сторінці в соціальній мережі Фейсбук.

Прем'єр-міністр також запевнив громадян, що, незважаючи на непросту економічну ситуацію, уряд зробить все для розвитку країни та добробуту громадян. «Все буде нормально: впораємося ми і з боргами, і з розвитком економіки», – сказав він (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2012. – 2.11).

Кабінет Міністрів України на своєму засіданні 5 листопада схвалив проект закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України», який стосується ставок акцизного податку на речовини, що використовуються як компоненти моторних палив.

Законопроект був розроблений Міненерговугілля з метою унеможливлення виробництва деякими суб'єктами господарювання контрафактних моторних палив з додаванням бензолу сирого кам'яновугільного та метанолу технічного (метилового спирту), та з метою збільшення надходжень до державного бюджету.

Слід зазначити, що, за даними статистики, впродовж 2011 р. на території України було вироблено орієнтовно 160

тис. т бензолу сирого кам'яновугільного. При цьому лише близько 34 тис. т бензолу спрямовано на отримання продуктів органічного синтезу (хімічна промисловість). Таким чином, майже 125 тис. т бензолу було спрямовано, у тому числі, на виробництво контрафактних моторних палив. Зауважимо, що концентрація бензолу вища, ніж це передбачено державними стандартами на моторні палива, призводить до значного збільшення забруднення навколишнього середовища при роботі двигунів внутрішнього згоряння та несе загрозу для здоров'я та життя людей.

Також деякими суб'єктами господарювання під час виробництва контрафактних моторних палив як компонент використовується метанол технічний (метиловий спирт), який є дуже отруйною речовиною. Висока концентрація метанолу технічного в моторних паливах призводить до забруднення навколишнього середовища та несе загрозу для здоров'я та життя людей (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2012. – 5.11).*

Схвалено проект Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Кіпр про співробітництво в галузі охорони здоров'я та медичних наук. Відповідне розпорядження було прийнято на засіданні уряду України 5 листопада.

Проект зазначеної Угоди розроблено Міністерством охорони здоров'я на виконання доручення Президента та Кабінету Міністрів відповідно до Закону України «Про міжнародні договори України». Розпорядження відкриває шлях до підписання угоди, а також дасть змогу розширити договірно-правову базу між Україною та Республікою Кіпр, сприятиме розвитку рівноправних міждержавних відносин у галузі охорони здоров'я та медичних наук.

Згідно з проектом угоди Україна та Кіпр мають намір розвивати та розширювати співробітництво за такими напрямками: серцево-судинні захворювання, нейрохірургія, офтальмологія, пульмонологічні захворювання та туберкульоз, лікарські засоби, фізіотерапія і бальнеологія, контроль якості продуктів харчування та лікарських засобів, довкілля, психіатрія.

Планується, що угода буде підписана строком на 5 років (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2012. – 5.11).

Кабінет Міністрів України вніс зміни до Порядку використання коштів, передбачених у Державному бюджеті для розселення та облаштування депортованих кримських татар та осіб інших національностей, які були депортовані з території України. Відповідну постанову № 1004 уряд прийняв 31 жовтня 2012 р.

Прийняття Постанови «Про внесення зміни до Порядку використання коштів, передбачених у Державному бюджеті для розселення та облаштування депортованих кримських татар та осіб інших національностей, які були депортовані з території України» дасть змогу здійснювати реалізацію соціально-культурних заходів програми розселення та облаштування депортованих кримських татар та осіб інших національностей, які повернулися в Україну, сприятиме їхній адаптації та інтеграції в українське суспільство (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2012. – 5.11).

Затверджено склад Молодіжної ради при Кабінеті Міністрів України. Відповідне розпорядження № 835 уряд прийняв на засіданні 24 жовтня 2012 р.

Склад ради формувався на підставі пропозицій, поданих від всеукраїнських молодіжних громадських організацій та спілок, органів студентського самоврядування з урахуванням регіонального представництва.

До складу ради увійшли найбільш талановиті, інтелектуально розвинені і соціально активні молоді люди за результатами проведеного МОНмолодьспорту конкурсу.

Нагадаємо, що 20 червня 2012 р. своєю постановою № 673 Кабінет Міністрів утворив Молодіжну раду. Вона є тимчасовим консультативним, дорадчим органом уряду, який очолює міністр освіти і науки, молоді та спорту (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2012. – 2.11).

Міністерство інфраструктури України підготувало проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку ведення Реєстру морських портів України». Формування та ведення такої електронної бази даних передбачено Законом України «Про морські порти України» – у рамках проведення реформ у галузі.

Одним з найважливіших завдань, яке покликане вирішити створення реєстру, є ведення обліку усіх українських морських портів; збір та збереження даних, необхідних для виконання державою своїх завдань у сфері безпеки мореплавства, охорони навколишнього природного середовища, а також здійснення державного нагляду (контролю). Відтак, відповідно до розробленого документа, з відкриттям морського порту усі необхідні відомості про нього мають бути внесені до реєстру. Відповідно до розробленого порядку адміністратором реєстру визначено адміністрацію морських портів України – державне підприємство збиратиме та здійснюватиме облік даних, що вносяться до реєстру, забезпечуватиме технічне і технологічне створення та супроводження реєстру, надання доступу до нього, збереження та захист даних, що містяться у реєстрі тощо.

Проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядку ведення Реєстру морських портів України» розміщений на сайті Міністерства інфраструктури у розділі «Регуляторна діяльність». Зауваження та пропозиції до проекту акта можуть надсилатися зацікавленими фізичними та юридичними особами у письмовому та/або електронному вигляді протягом місяця з дня його опублікування (*Урядовий портал* (www.kmu.gov.ua)). – 2012. – 2.11).

Міністерство інфраструктури України підтримує пропозиції обласних адміністрацій щодо розподілу субвенцій з держбюджету місцевим бюджетам на ремонт і реконструкцію доріг комунальної власності безпосередньо на місцях. Це питання було порушено Харківською та Львівською

областями у рамках відеоконференції, що відбулася 1 листопада в Кабінеті Міністрів України за участю представників Мінінфраструктури, Укравтодору та місцевих органів влади (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2012. – 2.11).

Укрзалізниця повернеться до практики іменних квитків з метою запобігання спекуляціям. Про це 2 листопада повідомив журналістам віце-прем'єр-міністр України – міністр інфраструктури Б. Колесніков.

«З 1 січня ми вводимо продаж іменних квитків, тому що скарг на спекулянтів все більше і більше», – сказав Б. Колесніков. За його словами, Укрзалізниця та Мінінфраструктури отримують тисячі листів від пасажирів, які звертаються з проханням запровадити іменні квитки. Крім того, як повідомив Б. Колесніков, з'ясувалося про спекуляції з боку самих працівників залізниць: касирів та провідників. «Ми перевірили один поїзд – і зі 120 пасажирів 90 були без квитків. Залізниця працює для пасажирів, тому жодної спекуляції бути не може. Це головне», – наголосив віце-прем'єр-міністр.

Б. Колесніков повідомив, що придбати квиток на поїзд можна буде за наявності документа, який посвідчує особу (внутрішній або закордонний паспорт, посвідчення водія, військовий квиток, студентський квиток тощо) (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2012. – 2.11).

ПОЛІТИКА

Председатель Центральной избирательной комиссии В. Шановал называет безобразием ситуацию с подсчетом голосов в ряде киевских окружкомов. Об этом он заявил в интервью газете «Зеркало недели. Украина». «То, что происходит в Киеве, безобразие, если не дикость. Когда так медленно считают голоса, когда комиссии так долго не могут принять решение, то появляются формальные основания как минимум для сомнений. Пока нет возможности утверждать что-то ка-

тегорично, но у меня есть подозрение, что это безобразия граничит, а, возможно, и выходит за пределы здравого смысла, порядочности и закона», – сказал он.

По мнению главы ЦИК, затягивание процесса подсчета голосов и обнародования соответствующей информации ставит вопрос относительно чистоты и законности происходящего на некоторых участках.

В то же время В. Шаповал назвал Киев очень сложным регионом.

Ранее В. Шаповал заявил о том, что проведение выборов по смешанной мажоритарно-пропорциональной системе привело к проблемам с установлением результатов волеизъявления граждан (*МинПром – информация бизнес-класса* (<http://minprom.ua>). – 2012. – 4.11).

На скликаній опозицією мітинг з вимогами припинити фальсифікацію підсумків виборів 5 листопада біля стін Центрвиборчкому зібралися близько 3 тис. людей.

У натовпі було багато прапорів «Батьківщини», «Свободи» і УДАРу. Біля пам'ятника Лесі Українці на площі встановили сцену, з якої виступали лідери опозиційних партій А. Яценюк і О. Тягнибок.

Нагадаємо, об'єднана опозиція «Батьківщина» у зв'язку з порушеннями під час підрахунку голосів на парламентських виборах висунула низку вимог. «Якщо влада негайно не зупинить фальсифікацію виборчого процесу та незаконне привласнення мандатів, отриманих опозиційними кандидатами, об'єднана опозиція “Батьківщина” готова визнати вибори до Верховної Ради України наступного скликання неповноважними і буде наполягати на проведенні дострокових президентських і парламентських виборів», – ідеться в заяві (*Українские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2012. – 5.11).

Оппозиционное объединение «Батьківщина» не поддерживает назначения перевыборов в одномандатных

округах, в которых, по его мнению, представители БЮТБ одержали победу. Об этом заявил А. Яценюк на митинге.

«Сейчас ЦИК предложил отменить результаты в пяти округах. Мы не поддержим отмену там, где мы победили», – сказал он.

А. Яценюк подчеркнул, что оппозиция требует пересчета голосов в 13 округах. «По 13 округам пересчет, а там, где не будет достаточных данных – там мы готовы идти на перевыборы», – заявил он.

Кроме того, к участникам митинга в поддержку оппозиции возле здания ЦИК обратился лидер партии УДАР В. Кличко. «Не бойтесь, они боятся нас! Нас будут сотни тысяч, нас будут миллионы.. Давайте покажем свой характер, давайте покажем волю!» – заявил он, обращаясь к собравшимся (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2012. – 5.11*).

Увечері 5 жовтня на засідання Центральної виборчої комісії (ЦВК) прибули лідер об'єднаної опозиції «Батьківщина» А. Яценюк, лідер ВО «Свобода» О. Тягнибок та лідер партії УДАР В. Кличко, передає кореспондент УНН.

Лідери опозиційних партій написали заяву на ім'я голови ЦВК В. Шаповала з проханням прозоро підраховувати голоси на виборах України. «Ми будемо простити, щоб ЦВК прозоро рахувала голоси», – розповів А. Яценюк.

А. Яценюк, О. Тягнибок та В. Кличко з В. Шаповалом пішли до його кабінету для розмови. Засідання ЦВК продовжувалось без голови комісії (*МинПром – інформація бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2012. – 5.11*).

Лидеры оппозиции призвали людей оставаться на митинге возле здания ЦИК, окруженного «Беркутом», до утра. Об этом 5 ноября на брифинге по итогам встречи с главой ЦИК рассказал журналистам О. Тягнибок.

Он заявил, что сейчас еще нельзя говорить о развитии уличных акций протеста, но лидеры собираются просить лю-

дей, чтобы те остались на месте, в крайнем случае до завтра. Таким образом, решение по майдану перед ЦИК будет приниматься завтра. А пока представители останутся возле ЦИК, сообщил О. Тягнибок.

Напоминаем, что после совещания оппозиция определилась в своих желаниях: она потребует проведения повторных выборов в тех округах, в которых, по ее мнению, власти украли победу кандидатов от оппозиции. Об этом на митинге ранее заявил А. Яценюк. Он сообщил, что главе ЦИК было направлено заявление о перевыборах на участках, где были уничтожены бюллетени и протоколы.

Киевская милиция заявила, что она не будет разгонять акцию, хотя она не была санкционирована. Однако протоколы относительно организаторов акции были составлены (*УРА-Информ* (<http://ura-inform.com>). – 2012. – 5.11; *Украинские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2012. – 5.11).

Уночі «Беркут» зробив спробу демонтувати намети об'єднаної опозиції «Батьківщина», встановлені біля Центральної виборчої комісії. Про це УНН повідомили у прес-службі партії «Фронт змін». «Присутнім на площі громадянам та народним депутатам від опозиції вдалося зупинити демонтаж наметів», – ідеться в повідомленні.

«Зараз на площі біля ЦВК перебувають кілька сотень громадян. Серед них, зокрема, народні депутати С. Кириленко, І. Кожем'якін, Р. Забзалюк, О. Чорноволенко», – додали у прес-службі (*Украинские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2012. – 6.11).

Лідер партії УДАР В. Кличко впевнений, що опозиція зможе висунути єдиних кандидатів по п'яти виборчих округах, на яких ЦВК запропонувала Верховній Раді оголосити перевибори. Про це він повідомив на брифінгу поблизу прес-центру Центрвиборчкому. При цьому він зазначив, що на цих округах перемогли представники опозиції. «По п'яти

округах ми маємо перемогу, якщо будуть перевибори, ми впевнені, що зможемо погодити єдиного кандидата», – підкреслив він (*Украинские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2012. – 5.11).

Опозиція готує позов до суду щодо рішення ЦВК про перевибори у п'яти проблемних округах. Про це на брифінгу повідомив перший номер партії «Батьківщина» А. Яценюк, передає кореспондент УНН.

«За тими округами, де в нас є мокрі протоколи, тобто, по тим округам, де в нас є безперечні докази того, що наш кандидат переміг, ми будемо подавати позов до ЦВК на рішення щодо перевиборів, з вимогою скасувати дане рішення і прийняти рішення, за яким визначити кандидата від опозиції таким, що переміг на відповідному окрузі», – повідомив А. Яценюк.

При цьому він зазначив, що рішення ЦВК не дало змоги кандидатам від влади «незаконно захопити перемогу».

На запитання стосовно можливої дати призначення повторних виборів А. Яценюк наголосив, що призначення виборів є виключною компетенцією Центрвиборчкому (*Украинские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2012. – 5.11).

Лидеры украинской оппозиции рассказали представителям стран Евросоюза, США и Канады о ситуации, сложившейся с установлением результатов парламентских выборов. Об этом сообщил глава партии УДАР В. Кличко.

«Мы провели консультации о ситуации, которая сегодня происходит в ЦИК, о переговорах с главой ЦИК. Никаких принципиальных решений не было. Это был обмен информацией», – сказал он. По словам В. Кличко, эту информацию дипломаты донесут к руководству своих государств. Вместе с тем, лидеры оппозиции отметили, что пока не могут ничего комментировать, поскольку стало известно, что под Центральной избирательной комиссией «Беркут» начал оттеснять митингующих от здания.

Экс-первый вице-премьер А. Турчинов уточнил, что проинформировал об этом дипломатов. «Это опасные преступления, которые сегодня делает власть для того, чтобы сфальсифицировать волеизъявление наших граждан», – заявил он.

По мнению А. Турчинова, главный акцент надо делать на том, что не просто какие-то представители от Партии регионов или кандидаты от власти, а сама власть искажает результаты выборов, используя спецподразделения МВД и судебные решения.

Ранее оппозиционное объединение «БЮТ – Батьківщина» призвало США и Евросоюз ввести санкции против должностных лиц Украины, причастных, по мнению БЮТБ, к фальсификации итогов парламентских выборов. Как известно, с помощью Запада оппозиция пытается вернуть власть в Украине, утраченную после президентских выборов 2010 г. (*МинПром – інформація бизнес-класа (<http://minprom.ua>). – 2012. – 5.11*).

Представители оппозиции потребовали от власти остановить фальсификацию избирательного процесса и незаконное присвоение мандатов, полученных оппозиционными кандидатами. В противном случае оппозиционеры угрожают не признать результат парламентских выборов, обнулить партийные и мажоритарные списки и отказаться от завоеванных на выборах мандатов в новом парламенте (*МинПром – інформація бизнес-класа (<http://minprom.ua>). – 2012. – 5.11*).

Народний депутат від фракції Партії регіонів, кандидат у народні депутати від ПР С. Ківалов в ексклюзивному коментарі УНН прокоментував заяву об'єднаної опозиції про намір «обнулити списки», яка прозвучала напередодні. Ішлося про можливість відмови від мандатів народних депутатів у наступному скликанні Верховної Ради після офіційного оголошення результатів виборів.

«По-перше, ні одна, ні кілька партій не мають права “визнати неповноважним парламент”. Навіть якщо бажаючих буде

100 % депутатів, згідно з Конституцією, прерогативою достроково припиняти повноваження парламенту наділений Президент, але не політичні партії.

По-друге, в опозиції, мабуть, переплутали поняття “обнуління виборчого списку” і “відмова реєструватися народним депутатом”. А відтак, якщо більше 150 новообраних народних депутатів відмовляться реєструватися, то Верховна Рада сьомого скликання не зможе розпочати свою роботу. Доведеться чекати, поки “відмовників-пропорційників” *змінять наступні за виборчим списком*, а по кожному “відмовнику-мажоритарнику” *проводити ще одні, дострокові вибори*. Якщо і наступні за списками відмовляться реєструватися – виникне пікантна ситуація. Стратегам від опозиції, сподіваюся, відомо, що дострокові вибори в багатомандатному виборчому окрузі не передбачені виборчим законом. А доки новий парламент у кількості не менш 300 депутатів не зможе зібратися на перше засідання, працюватиме парламент діючого скликання, і це може затягнутись», – сказав С. Ківалов. «Виходить, у цьому і полягає задумка “демаршу” опозиції», – резюмував «регіонал».

«Не встигли кандидати в депутати від опозиції вийти з виборчого процесу, як тут же продемонстрували готовність ... не працювати, заявивши у ЗМІ про те, що вони “готові визнати Верховну Раду наступного скликання неповноважною”, “відмовитися від депутатських мандатів, обнулити виборчі списки партій, відкликати кандидатів, які перемогли у мажоритарних округах”. На мій погляд, це тривожний сигнал. Не в тому сенсі, що хтось може піддатися на їхній політичний шантаж, а в тому, що подібні демарші можуть виявитися системою і Верховна Рада ризикує перетворитися на майданчик для мітингів», – зазначив політик (*Украинские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2012. – 5.11).

3 октября объединенная оппозиция «Батьківщина» призвала международное сообщество ввести санкции против лиц, причастных к фальсификации парламентских выборов в Украине. «Мы призываем международное сообщество

ввести персональные санкции против фальсификаторов: арестовать их счета и недвижимость за рубежом, отказать в предоставлении персональных виз этим чиновникам и членам их семей», – говорится в заявлении.

Оппозиционеры составили список из 53 лиц, которые, по их мнению, причастны к фальсификациям выборов. Первые три места в списке занимают Президент Украины В. Янукович, Генеральный прокурор В. Пшонка и министр внутренних дел В. Захарченко. В оппозиции также утверждают, что фальсификации в интересах власти происходят по всей Украине (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>)*. – 2012. – 3.11).

В НАТО выразили обеспокоенность ситуацией в Украине после проведения выборов. По словам генсека НАТО Андерса Фог Расмуссена, которые были высказаны в рамках конференции в городе Брюссель, выборы-2012 в Украине стали для демократии страны шагом в обратном направлении. В частности, наблюдатели ОБСЕ по этому поводу заявили, что в ходе выборов в стране не имелось равных возможностей для всех кандидатов. Генсек НАТО выразил мнение, что Украина нуждается в крепких демократических институтах, а также в крепкой политической системе, которая бы обеспечила стране верховенство права (*УРА-Информ (<http://ura-inform.com>)*. – 2012. – 5.11).

Обвинения оппозиции в фальсификации результатов парламентских выборов в Украине властями должны быть расследованы. Об этом заявила сопредседатель депутатской группы «зеленых» в Европарламенте Р. Хармс.

«Все эти обвинения должны быть внимательно расследованы на основе международных демократических стандартов, а миссия ОБСЕ должна была бы обратить на них внимание в своем окончательном докладе», – заявила евродепутат. По словам Р. Хармс, украинские граждане, которые вновь четко

продемонстрували свою преданність демократії, повинні мати міжнародну підтримку. Вона відзначила, що процес розоблачення фальсифікацій на українських виборах посилює існуючу обеспокоєність. «На цьому фоні і на фоні загроз опозиції бойкотувати новий парламент Євросоюз повинен зайняти чітку позицію», – підкреслила євродепутат.

Як повідомлялось, лідери української опозиції розповіли представителям країн Євросоюзу, США і Канади про ситуацію з встановленням результатів парламентських виборів. Як відомо, з допомогою Заходу опозиція намагається повернути владу в Україні, втрачену після президентських виборів 2010 р. (*МинПром – інформація бізнес-класа (<http://minprom.ua>)*). – 2012. – 5.11).

*Екс-прем'єр Ю. Тимошенко не припинить голодування до тих пор, поки не будуть розв'язані всі спірні питання про підрахунок волевираження громадян на парламентських виборах в Україні, заявив лідер об'єднаної опозиції «Батьківщина» А. Яценюк. При цьому він підкреслює, що вважає таку позицію Ю. Тимошенко, хоча і просить припинити голодування. Ю. Тимошенко оголосила голодування в знак протесту проти результатів парламентських виборів (*МинПром – інформація бізнес-класа (<http://minprom.ua>)*). – 2012. – 3.11).*

ЕКОНОМІКА

Станом на 1 листопада 2012 р., за оперативними даними, до державного бюджету України від напрямів діяльності Фонду державного майна України надійшло 7,11 млрд грн. Про це УНН повідомили у прес-службі відомства.

Від приватизації надійшло 5,66 млрд грн, від оренди – 884,3 млн грн, дивідендів – 750,8 млн грн. При цьому вже перевиконано річні плани з надходження коштів від оренди та дивідендів – надійшло відповідно 106,55 % та 206,78 % від

запланованого (*Українские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2012. – 5.11).

За январь – октябрь с. г. Государственная налоговая служба Украины (ГНСУ) увеличила поступления в бюджет по сравнению с аналогичным периодом прошлого года на 9,8 %. Согласно сообщению пресс-службы ГНСУ, в бюджет перечислено 234,5 млрд грн.

В частности, в местные бюджеты было отчислено 70,4 млрд грн, в госказну – 164,1 млрд грн. Поступления в государственный бюджет выросли на 10,4 млрд грн, местные получили дополнительно 10,5 млрд грн. Также в ведомстве отмечают, что бюджетная роспись Министерства финансов Украины по сбору платежей в общий фонд государственного бюджета выполнена на 100,3 % и составляет 156,2 млрд грн. Дополнительно получено 510,8 млн грн.

Задание по налогу на прибыль выполнено в полном объеме. Также полностью выполнены задания по рентной плате за природный газ, который добывается в Украине, и транзитной транспортировке по трубопроводам, части чистой прибыли (дохода) государственных предприятий, которая изымается в бюджет, сбора за специальное использование лесных ресурсов и воды, платежей за пользование недрами и т. д. (*УРА-Информ* (<http://ura-inform.com>). – 2012. – 5.11).

Украинское ядерное топливо может занять солидную нишу на мировом рынке топлива для водо-водяных энергетических реакторов (ВВЭР).

Ядерное топливо для реакторов типа ВВЭР, фабрикация которого будет налажена на совместном российско-украинском заводе по производству свежего ядерного топлива в поселке Смолино (Кировоградская область), будет экспортироваться в третьи страны и может занять солидную долю рынка ввиду того, что основные игроки покидают нишу топлива для реакторов типа ВВЭР. Такое мнение высказал источник в

Министерстве энергетики и угольной промышленности Украины, комментируя высказывание генерального директора французского ядерного холдинга Areva Л. Урселя (Luc Oursel) в интервью чешскому изданию *Hospodsk noviny*, в котором прозвучало мнение о бесперспективности занятия данной компанией топливного рынка реакторов ВВЭР.

«Проблемы с топливом, которые испытывал Westinghouse на чешской АЭС Темелин и на Южно-Украинкой АЭС, в Украине вынуждают другие компании пересматривать свои планы и покидать несвойственные им рынки и территории», – сказал источник. По его мнению это обстоятельство делает политику по диверсификации поставщиков ядерного топлива, реализуемую сегодня НАЭК «Энергоатом», бессмысленной. «Лучший способ обеспечить энергетическую независимость Украины – построить предприятие по производству топлива у себя в стране и сразу заложить в него экспортный потенциал. Именно он является дополнительной гарантией качества производимого топлива. Именно это сейчас начинает реализовываться в Смолино», – отметил источник.

Накануне чешское издание *Hospodsk noviny* опубликовало интервью с президентом французской компании Areva Л. Урселем и президентом американской компании Westinghouse Д. Родериком. Касясь выхода на рынки топлива для реакторов ВВЭР Люк Урсель заявил следующее: «Мы являемся мировым лидером на рынке ядерного топлива. Мы можем разработать любой тип топлива. Но мы в этом абсолютно не заинтересованы. Такие разработки продолжаются много лет. Топливо необходимо лицензировать, это не товар. Как только вы разработаете новый дизайн, его надо изготовить, испытать и так далее. А это очень непросто – используете два-три образца и ждете, пока пройдет весь топливный цикл. Потом топливо надо вынуть и проанализировать результаты».

Напомним, что весной 2012 г. в ходе планово-предупредительного ремонта на втором и третьем энергоблоках Южно-Украинской АЭС была обнаружена деформация дисатнционирующих решеток на тепловыделяющихся сборках компании Westinghouse. В связи с инцидентом Государствен-

ная инспекция по ядерному и радиационному регулированию Украины запретила эксплуатацию на АЭС страны свежего ядерного топлива производства компании Westinghouse.

Справка. ВВЭР (водо-водяной энергетический реактор) – водо-водяной корпусный энергетический ядерный реактор с водой под давлением, одна из наиболее удачных ветвей развития ядерных энергетических установок, получившая широкое распространение в мире (*LB.ua/Економіка (http://economics.lb.ua)*). – 2012. – 5.11).

За січень – жовтень поточного року державне акціонерне товариство «Чорноморнафтогаз» збільшило видобуток природного газу в порівнянні з аналогічним періодом 2011 р. на 14,8 % або 122 млн куб. м. Про це повідомляє прес-служба Кабміну.

Зростання видобутку забезпечено за рахунок активних робіт на шельфі: дооблаштування Штормового й Архангельського родовищ, капітального ремонту свердловин на Голіцинському родовищі.

Завдяки можливостям високотехнологічних самопідйомних бурових установок планується довести видобуток газу у 2012 р. до 1,17 млрд куб. м., а в 2013 р. – до 1,65 млрд куб. м.

Нагадаємо, у 2011 р. на виконання доручень Президента України, Кабміну щодо збільшення вітчизняного видобутку нафти і газу за фінансової підтримки НАК «Нафтогаз України» ДАТ «Чорноморнафтогаз» облаштувало два діючих родовища – Голіцинське й Архангельське. У 2012 р. завершується облаштування родовищ Штормове й Архангельське, вводяться в експлуатацію нові – Одеське і Безіменне родовища природного газу на шельфі Чорного моря (*Економічна правда (www.epravda.com.ua)*). – 2012. – 3.11).

В Україну начал поступать газ из Европы. Поставки, альтернативные российским, осуществляются по контракту с крупнейшим в Центральной и Восточной Европе газотрейдером RWE Supply & Trading (RWE ST, Германия). До нового

года продлится испытательный период, после чего может быть подписан новый контракт. В Киеве надеются, что к тому времени удастся добиться снижения цены на российский газ.

Переговоры о поставках газа из Европы начались еще весной. Украинская сторона, готовясь к запуску российских альтернативных газопроводов и к снижению объемов транспортировки газа по своей территории, решила использовать часть освобождающихся трубопроводных мощностей в обратном направлении – из Европы в Украину. За прошедшее время была проведена реконструкция станции «Дроздовичи», на которую по территории Польши может поставляться газ из Германии. Как ранее поясняли украинские чиновники, смысл в том, что даже российский газ для Германии стоит дешевле, чем для Украины. Кроме того, покупку энергоносителей можно осуществлять на европейских спотовых рынках. Эксперты же отмечали, что разница в цене будет незначительной, а Киев начал реализацию этой схемы по политическим соображениям – чтобы усилить энергетическую независимость от России.

В течение двух ближайших месяцев объемы альтернативных поставок составят около 1 млн куб. м газа в сутки. Это примерно в 100 раз меньше, чем обычный объем поставок «Газпрома». Эксперт по энергетическим вопросам В. Землянский сказал НГ, что до нового года стороны только проводят технические испытания новой схемы работы, а затем объем может быть увеличен. Пропускная способность станции «Дроздовичи» составляет 5 млрд куб. м газа в год. Кроме того, на днях Словакия подтвердила заинтересованность в переговорах, которые позволят Украине через год открыть еще одно направление поставок – до 10 млрд куб. м в год.

Украинские чиновники отмечают, что альтернативные поставки – это только временная мера. По их словам, через несколько лет Украина сможет за счет добычи собственных ресурсов до минимума сократить импорт газа... *(Ивженко Т. В Украину пошел газ из Европы // МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2012. – 2.11).*

Украинские мобильные операторы начинают терять деньги и пытаются принудить интернетчиков платить за доставку уведомлений своим абонентам.

«В Украину от таких сервисов, как Google, Facebook и Twitter идет большой объем так называемых А-to-P сообщений (application to person, от приложения к абоненту). Он уже достиг несколько миллионов в день. И продолжает расти. А украинские операторы сейчас думают, что с этим трафиком делать», – сообщил вице-президент американской компании Telcordia (входит в группу Ericsson) Т. Кершай. Его компания занимается поддержкой трафика непосредственно для компании Google.

По его словам, присланные на мобильные телефоны сообщения – это, главным образом, уведомления о новых письмах в электронной почте, о сообщениях в соцсетях. То есть это обновления, способ доставки которых можно настроить на персональных страничках в Интернете. В основном такие сообщения важны для пользователей обычных телефонов, которые хотят быть постоянно в курсе того, что происходит с их статусами в сети.

Представитель американской компании отмечает, что отечественные операторы хотят начать получать прибыль от такого вида услуг. «Они раздумывают над тарифом за доставку СМС в размере 2 цента. Но это очень много. Мы считаем, что он должен быть бесплатным, или близок к этому», – отмечает Т. Кершай.

Таким образом, если операторы установят на сети ставку в несколько центов, интернет-приложения будут им платить через посредников по несколько десятков тысяч долларов в день (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2012. – 5.11).

За викидами в атмосферу CO2 Україна перемістилась на 23 місце. Інформаційна лабораторія Craig Bloodworth розробила для онлайн-версії британської газети The Guardian інтерактивний гід, за допомогою якого можна легко і швидко відстежити, як змінилися дані щодо кількості викидів 200 країн за 1992–2010 рр. (дані Управління з енергетичної інформації США), повідомляє УНН з посиланням на іноземні ЗМІ.

У 2010 р. світові викиди CO₂ досягли 31,8 млрд т і на 48 % перевищили показники 1992 р., коли відбувся перший саміт у Ріо. Нові дані показують збільшення викидів в Азії та Африці, тоді як Європа стабілізувалася. Найбільшим у світі джерелом викидів CO₂ є Китай (зростання на 240 % з 1992 до 2010 р.). На його частку припадає 8,3 млрд т викидів CO₂.

Серед 200 країн Україна посідає 23 місце з показниками в 275 млн т викидів вуглекислого газу. Викиди на душу населення становлять 6,1 т (для порівняння Гібралтар – 135,3 т, США – 18,1 т, Росія – 11,7). Важливо відзначити, що за період 1992–2010 рр. Україна покращила свої показники, перемістившись з 8 на 23 місце, тим самим покинувши десятку країн, які найбільше викидають в атмосферу CO₂ (*Украинские Национальные Новости (http://www.unn.com.ua). – 2012. – 5.11*).

За период с 1 по 31 октября 2012 г. по 25 административным районам Киевской области было совершено 1 733 сделок купли/продажи земельных участков на вторичном рынке. Об этом UBR.UA сообщили в агентстве недвижимости SV Realty консалтинговой компании SV Development.

Наибольшим спросом пользовались небольшие наделы площадью 6–20 соток (66 % сделок), 23 % приходится на участки от 20 до 50 соток и 11 % на объекты от 50 соток до 1 га. Средняя цена сделки за последний месяц составила 19,5 тыс. долл. США, при этом более половины сделок (67 %) приходится на участки до 18 тыс. долл. (*Украинский Бизнес Ресурс (http://ubr.ua). – 2012. – 5.11*).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Украинская экономика может упасть в рецессию.

Среди озвученных экспертами прогнозов роста ВВП Украины самый пессимистический – минус 1,2 %. Если говорить

об оптимистических, то максимальная оценка – 1,9 %. Об этом пишет «Зеркало недели. Украина».

По последним прогнозам Администрации Президента, в 2012 г. экономика вырастет на 2 % (до сих пор действующий правительственный прогноз – 3,9 %). Эксперты, опрошенные изданием, также ожидают, что ВВП будет в «плюсе», но меньшем.

Формально Украина войдет в рецессию, если ВВП сократится и в IV квартале. Специалисты этого не исключают. Интригой же остается то, выйдет ли экономика, по итогам года, хотя бы на «ноль».

По оценкам экономиста ИК «Тройка Диалог Украина» И. Пинотковской, он увеличится на 1–1,5 %, начальника отдела анализа и исследований «Райффайзен Банка Аваль» Д. Сологуба – на 1 %.

Руководитель аналитического отдела «Арт-Капитал» И. Путилин прогнозирует рост на 0,5 %, старший аналитик Международного центра перспективных исследований А. Жолудь – на 0,2 %.

В то же время управляющий инвестиционными и пенсионными фондами «КИНТО» Н. Мягкий не исключает, что ВВП сократится на 0,2 %, руководитель аналитического департамента ИГ «ТАСК» А. Шевчишин – на 0,6 %, управляющий партнер Capital Times Э. Найман ожидает нулевой показатель. Эти прогнозы специалисты считают наиболее вероятным сценарием.

На предложение смоделировать динамику ВВП в случае негативного развития откликнулись не все. Среди озвученных вариантов самый пессимистический – минус 1,2 % (А. Шевчишин – «в случае глубокой девальвации»). Если говорить об оптимистических, то максимальная оценка – 1,9 % (директор по инвестициям Concorde Capital А. Герус) (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2012. – 4.11*).

За 10 месяцев 2012 г. украинские метпредприятия выплатили на 1,9 млн т стали меньше, нежели за аналогичный период 2011 г. Причина столь ощутимого спада – отмечаемые с начала нынешнего года кризисные явления в мировой экономике, весьма замедлившие спрос на внешних рынках стали. Эксперты при этом не усматривают явных предпосылок к то-

му, чтобы в оставшиеся месяцы 2012 г. макронегативы, влияющие на продажи украинской металлопродукции, прекратили свое действие. Металлурги же рассчитывают серьезно отыграть стальные упущения текущего года не ранее конца весны следующего года.

Оперативные данные государственной статистики подают 10-месячные итоги металлургического производства в Украине следующим образом. В январе – октябре текущего года в стране было выпущено 23,74 млн т чугуна, 27,143 млн т стали и 22,215 млн т готового металлопроката. Снижение объемов к аналогичному периоду прошлого года (АППГ) составило 1,4 % по чугуну, 6,6 % – по стали и 5,9 % – по прокату.

Процент стального спада в этом перечне «минусовых достижений» черной металлургии Украины заслуживает особого внимания. Сталь – базовый продукт для отрасли, на изменение динамики его производства ориентируются не одни металлурги и не только в Украине. В текущем году эта динамика складывалась явно не в пользу отечественных метпредприятий, которые с каждым месяцем лишь наращивают падение в стальной выплавке против достигнутого в 2011 г.

Если по завершении I полугодия 2012 г. объем выпуска стали в стране сократился на 3 % к АППГ, то по результатам трех кварталов отставание здесь составляло уже 5,6 %. Отраслевой же итог 10-ти месяцев окончательно засвидетельствовал: надежды экспертов и металлургов на то, что нынешней осенью хоть и с запозданием, но произойдет все же некий всплеск в потреблении стальной продукции, явно не оправдались. Как, впрочем, не осуществились в полной мере и локальные планы отечественных метпредприятий по минувшему месяцу.

Октябрьское производство стали в Украине на соответствующем балансовом совещании в ОП «Металлургпром» изначально проектировали далеко не самым высоким в 2012 г. – на уровне 2,59 млн т. (Для сравнения: в не самом лучшем для отрасли августе текущего года было выплавлено 2,625 млн т стали.) Но в минувший месяц украинские металлурги не сумели выполнить эти планы. Фактический выпуск стали по октябрю зафиксирован на отметке на уровне 2,548 млн т.

Объясняя причины металлургического спада в Украине, аналитики сходятся во мнении, что главный негатив для отрасли формирует внешняя макросреда. «Учитывая, что 75–80 % украинской металлопродукции поставляется на экспорт, определяющее влияние на сокращение объемов производства на метпредприятиях оказывают внешние факторы. В их числе – углубление долгового кризиса в ряде европейских стран, напряженная политическая ситуация на Ближнем Востоке и в Северной Африке, замедление экономического роста в странах Юго-Восточной Азии», – комментирует А. Кушнарев, экономист отдела инвестиционного консалтинга ИК «Альтана Капитал». Прогнозируя развитие ситуации для отечественного металлопроизводства и продаж, эксперты единодушны: перспектив для кардинального разворота тренда пока не наблюдается... (Кукин С. *В глубинах стального кризиса // МинПром – информация бизнес-класса* (<http://minprom.ua>). – 2012. – 5.11).

В сентябре производство молока в Украине уменьшилось на 9,6 %, или на 111,8 тыс. т до 1050 тыс. т по сравнению с августом. Об этом сообщила Государственная служба статистики. В том числе производство молока в индивидуальных хозяйствах уменьшилось на 10,1 % до 834,4 тыс. т, в специализированных хозяйствах – на 7,7 % до 215,6 тыс. т.

Но по сравнению с сентябрем 2011 г. производство молока в сентябре 2012 г. увеличилось на 3,8 %, или на 38,7 тыс. т. В свою очередь в 2011 г. по сравнению с 2010 г. производство молока сократилось на 1,5 %, или на 163,7 тыс. т до 11 084,8 тыс. т (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2012. – 5.11).

В 2013 г. гривня упадет до 9 грн за 1 долл., так как приток валюты от экспорта будет слабым из-за ограниченного рецессией в Европе спроса на металл, а у властей после выборов нет необходимости тратить валютные резервы для удержания курса на неизменном уровне в условиях увеличивающегося

дефицита внешней торговли. Об этом заявили участники ежемесячного опроса Reuters.

«Ситуация с платежным балансом остается крайне напряженной и отрицательной в 2012 г., и следующий год пока не создает предпосылок для существенных улучшений, при этом острота политической необходимости поддерживать курс снизится», – отметил Д. Федоткин из «ВТБ Капитал».

Участники ежемесячного опроса Reuters считают, что примерно 10 % снижения курса стимулирует конкурентность экспорта, смягчит перекосы во внешней торговле и не приведет к панике населения, которое уже привыкло к прогнозам о девальвации гривни после выборов.

«Ослабление гривни в рамках 10 % в настоящий момент выглядит как наиболее приемлемый уровень равновесия, который помог бы улучшить позиции экспортеров, но и не очень сильно ударить по банковской системе и платежеспособности населения», – сказал А. Шевченко из «Кредит-Рейтинг».

Представители 18 банков и компаний ожидают, что уже в конце текущего года гривня упадет до 8,4–8,5 грн за 1 долл.

«Ситуация в мировой экономике, вероятнее всего, не позволит украинским экспортерам восстановить объемы поставок на зарубежные рынки. Из-за этого динамика внешнеторгового баланса, а также приток иностранной валюты не улучшится, что негативно повлияет на курс национальной валюты. Продолжение политики фиксации курса становится слишком рискованным», – предупреждает А. Баронини из Da Vinci.

По данным НБУ, за январь – август текущего года дефицит торговли вырос до 8,6 млрд долл. с 5,3 млрд долл. за аналогичный период минувшего года. Резервы НБУ сократились в конце сентября до 29,255 млрд долл. с 31,795 млрд долл. в начале года из-за регулярного выхода на рынок для поддержки гривни и продажи валюты «Нефтегазу» для оплаты российского газа. Аналитики считают, что за весь нынешний год дефицит вырастет до 13,60–13,90 млрд долл. с 10,2 млрд долл. в прошлом году.

Более гибкий курс также является одной из рекомендаций МВФ. Украина, которая в 2013 г. должна выплатить по внешним долгам около 8 млрд долл., включая почти 6 млрд долл.

фонду, рассчитывает на возобновление займов ключевым кредитором. «На фоне приближающегося пика погашений валютного госдолга, украинские власти, похоже, начинают занимать более прагматичную позицию в вопросе сотрудничества с МВФ», – отметила Е. Белан из Dragon Capital, добавив, что правительству придется пойти на уступки по трем основным вопросам: повышение газовых тарифов, консервативный бюджет на 2013 г. и либерализация, хотя бы частичная, валютного курса (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>)). – 2012. – 5.11).

За оцінками експертів Міжнародного рейтингового агентства Fitch Ratings, до кінця 2012 р. українська національна валюта девальвує на 10 % – до 8,8 грн за долар.

Такий прогноз дає і компанія HSBC Holdings Plc. А у 2013 р. економіст HSBC з питань Росії, України і Казахстану О. Морозов прогнозує ще більше падіння курсу – до 11 грн за долар США. «Економіка України перебуває у критичній чи помірній рецесії», – наголосив він.

Американський інвестбанк Goldman Sachs теж прогнозує девальвацію української гривні. Точних прогнозів щодо ймовірного падіння нашої нацвалюти американські експерти не роблять, утім, на їхню думку, оптимальною у нинішніх економічних умовах для України була б девальвація на рівні 30 %.

Серйозний ризик знецінення гривні прогнозує і Європейський банк реконструкції та розвитку. ЄБРР підкреслює, що Україна не хоче підвищувати внутрішні ціни на газ, як того вимагають у Міжнародному валютному фонді, та водночас у передвиборний період активно нарощувала дефіцит бюджету через великі соцвдатки. Державний і приватний сектор має велику потребу в зовнішньому фінансуванні. З урахуванням цього ЄБРР оцінює макроекономічне становище України як нестійке.

Високі девальваційні настрої в Україні відзначає і нідерландський ING Bank. А прогнози багатьох українських фінансових аналітиків ще похмуріші: за різними оцінками, у найближчі місяці курс національної валюти може знизитися

щонайменше до 8,8 грн за долар, у найгіршому ж разі – до 12 грн (*Експрес online* (<http://www.expres.ua/main/2012/11/05/76462>)). – 2012. – 5.11).

Встреча министров финансов и глав Центральных банков стран G20 открывается 4 ноября в столице Мексики, которая в 2012 г. возглавляет «Группу двадцати». Основные мероприятия встречи запланированы на 5 ноября.

Участники встречи в Мехико намерены обратиться с призывом разработать меры для борьбы с недоверием к мировой экономической и финансовой системе. По словам заместителя министра финансов Мексики Х. Родригеса, главным ее итогом должно стать снижение уровня неуверенности в мировой экономике. Стороны обсудят факторы, которые способствовали уменьшению темпов роста мировой экономики и созданию рабочих мест.

«Замедление темпов роста в развивающихся странах сегодня уже стало реальностью, а баланс рисков значительно ухудшился, и это новое явление стало очевидно в последние два или три месяца», – заметил Х. Родригес.

По мнению Х. Родригеса, противостоять этим явлениям можно лишь путем проведения структурных реформ.

Напомним, Международный валютный фонд понизил прогноз роста экономики на глобальном уровне в текущем году с 3,5 % до 3,3 %, на 2012 г. прогноз также снижен – с 3,9 % до 3,6 %. Для развивающихся стран ситуация складывается аналогично: темпы роста Бразилии, по данным МВФ, снизятся с 2,5 % до 1,5 %, а Китая – с 8 % до 7,8 % (*МинПром – информация бизнес-класса* (<http://minprom.ua>)). – 2012. – 4.11).

Европа вступает в новую фазу борьбы с кризисом – президент ЕС.

Европа подолала побоювання з приводу можливого розпаду єврозони і вступає в нову фазу боротьби з кризою. Про це заявив президент Європейського Союзу Херман ван Ромпей

на зустрічі з бізнесменами в найбільшому місті В'єтнаму Хошиміні, передають «Вести Экономика».

Як передає Bloomberg, цитуючи слова президента, рівень політичної взаємодії та конкурентоспроможності в Європі тільки зростає. «Не всі наші проблеми позаду, але ми вступаємо в нову стадію боротьби з кризою в євразоні. Зусилля останніх двох років, вжиті як на рівні окремих держав-членів, так і на рівні всього союзу, тепер приносять плоди», – сказав Херман ван Ромпей.

Херман ван Ромпей також відзначив, що всі проблемні економіки, включаючи Грецію, Італію, Ірландію, Португалію та Іспанію, показують зростання конкурентоспроможності, скорочення бюджетного дефіциту і поліпшення якості виконання бюджетних витрат.

Спостерігається і «помітне» скорочення спредів прибутковості державних облігацій цих країн і еталонних німецьких векселів.

«Ми крок за кроком просуваємося в потрібному напрямі. Найголовніше зараз – утримати цей напрям. Швидкість у деякому сенсі навіть менш важлива, ніж цей напрям», – зазначив Херман ван Ромпей (*Економічна правда (www.epravda.com.ua)*. – 2012. – 4.11).

Грецька статистична служба Elstat оприлюднила 2 жовтня дослідження, згідно з яким 21,4 % населення опинилися в кризу на межі бідності.

В абсолютних цифрах кількість людей, яким загрожує бідність, оцінюється у 2,3 млн осіб, передають «Риа Новости». Бідність визначається в дослідженні як дохід менше 6,6 тис. євро на людину на рік, або менше 13,8 тис. євро для сім'ї з чотирьох осіб із двома дітьми.

Серед демографічних груп бідність найбільше загрожує дітям до 17 років і літнім людям старше 65 років: кожна четверта дитина або пенсіонер перебувають на межі бідності. Дослідження стосується 2011 р. і аналізує в основному дані за 2010 р., не враховуючи, таким чином, майже двох років різкого спаду економіки й вибухового зростання бідності.

Греція готується прийняти в найближчий тиждень черговий пакет скорочення витрат в обмін на кредити ЄС і МВФ.

Профспілки обіцяють 48-годинний страйк і масові протести (*Економічна правда (www.epravda.com.ua)*. – 2012. – 4.11).

Рівень безробіття в Канаді у жовтні 2012 р. залишився на вересневому рівні 7,4 %. Про це свідчать дані Статистичного управління країни, передає «Фінмаркет» з посиланням на Vlootberg. Економісти також прогнозували збереження безробіття на рівні 7,4 %.

Безробітних минулого місяця стало більше на 1,8 тис, у той час як експерти прогнозували зростання на 10 тис. У порівнянні з жовтнем 2011 р. кількість зайнятих зросла на 1,3 %, або 229 тис. Рівень безробіття серед канадської молоді становив 14,7 %.

Нагадаємо, рівень безробіття у Єврозоні в черговий раз досяг історичного максимуму – 11,6 %. Як повідомлялося, безробіття в Німеччині в жовтні 2012 р. зросло до 6,9 % з 6,8 % у вересні.

Як відомо, нещодавно колишній міністр праці та соцполітики Л. Денисова заявила, що влада приховує реальний рівень безробіття, адже на сьогодні в Україні 2 млн безробітних (*Економічна правда (www.epravda.com.ua)*. – 2012. – 5.11).

Бюлетень підготували:
Т. Гранчак, А. Потіха, І. Соколова.
Редакційна група: Н. Автономова, Т. Дубас,
Л. Степченко, Ю. Шлапак
Комп'ютерна верстка:
І. Соколова

Підп. до друку 06.11.2012.
Формат 60x84 $\frac{1}{16}$. Друк офс. Обл.-вид. арк. 2,28. Гарнітура Times,
HeliosCompressed, HeliosCondLight
Видається в друкованому та електронному вигляді

Надруковано у НВЦ Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського
03039, м. Київ, просп. 40-річчя Жовтня, 3

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 03.08.2001 р.